

Notities na gesprek met mensen van
Back to Back theatre - Noorderzon Festival 20 augustus 2022

aanwezig van Back to Back theatre:

Sarah Mainwaring	performer
Simon Laherty	performer
Scott Price	performer
Daniel Schlusser	touring operator
Erin Watson	company manager
Alana Hoggart	stage manager
Pippa Wright	touring producer

aanwezig van ArtEZ:

Elsa May Averill	theatermaker in RAAK onderzoek
Inés Sauer	onderzoeker/dramaturg in RAAK onderzoek

Disclaimer: Aan het begin van het gesprek hebben we een recorder aangezet, deze heeft maar een klein deel van het gesprek opgenomen. We hebben geen aantekeningen gemaakt tijdens het spreken, omdat we dachten dat we de opname zouden hebben. Deze notities zijn dan ook herinneringen aan het gesprek, samengevat in eigen woorden.

Aan het begin van het gesprek hebben we het RAAK onderzoek kort uitgelegd en verteld dat we in de afgelopen jaren ArtEZ studenten samen met spelers van Klare Taal hebben laten werken. Het onderzoek van RAAK richt zich op de interpretatie en ervaringen met streven naar 'inclusief theater'. Inés sprak uit dat Back to Back een sterk inspirerend voorbeeld is als theatergroep die laat zien dat mensen met een (verstandelijke) beperking intellectueel prikkelend en aangrijpend professioneel theater kunnen maken. Dat we (Elsa en Inés) benieuwd zijn naar ontwikkelingen in de werkwijze en positie van Back to Back en dat onze behoefte aan dit gesprek ook voortkomt om te laten weten dat wij met het onderzoek naar 'inclusief theater' bezig zijn en de erkenning /dank te geven aan Back to Back als inspirerend voorbeeld.

Scott Price reageert door ook de term 'diversiteit' naast de term 'inclusief' te plaatsen. Bij 'inclusief' is iedereen in principe welkom, bij 'diversiteit' kies je ervoor om een groep samen te stellen met mensen van verschillende gender, kleur, culturele afkomst, ability etc.

[Zowel aan het begin van de voorstelling als op de homepage van de website van Back to Back wordt een statement gemaakt die verder gaat dan focus op dis/ability:

We acknowledge we live and work on the lands of the Wadawurrung people. We pay respects to their elders, past, present and emerging. We acknowledge there is no treaty and that this is stolen land.

We acknowledge the lands of First Nations people everywhere, in Australia and in the world.

*We are friends of LGBTQIA+ and indigenous peoples. We recognise the discrimination people from these groups have suffered. **We advocate for the inclusion and advancement of all identities in our company and in society.***

De spelers vertellen over hun eigen traject, hoe ze bij Back to Back zijn gekomen enz. Alle drie spelers zijn al tussen de 10-20 jaar bij Back to Back. Sarah heeft een Universitaire achtergrond

(BA Theatre Studies), Scott kwam van 'speciaal onderwijs'. Bij Back to Back zijn ze begonnen als performers. Simon begon bij 'Speed Theatre' van Back to Back. Een kort, 'snel' ontwikkelingstraject van mogelijk voorstellingsmateriaal.

Kenmerkend voor Back to Back is dat ze **lang de tijd nemen om voorstellingen te ontwikkelen**.

Er wordt jarenlang materiaal gemaakt, op basis van improvisaties en 'workshopen' ontstaan nieuwe elementen vanuit allerlei uitgangspunten. Daaruit worden scènes verder ontwikkeld. De voorstelling 'The Shadow Whose Prey the Hunter Becomes' is bijvoorbeeld in de loop van drie jaar ontwikkeld. Er wordt afwisselend over een langere tijd aan meerdere ideeën gewerkt. Op gegeven moment wordt besloten dat het materiaal klaar is als voorstelling. Deze voorstellingen worden ook jarenlang doorgespeeld. Het gezelschap werkt met 'understudies', zodat de groep flexibel is in het doorspelen van voorstellingen. De groep is flexibel in het maken van aanpassingen. 'Shadow' werd bijvoorbeeld ontwikkeld met 5 spelers, daarna werd de versie aangepast voor 4 spelers en voor de huidige tournee voor 3 spelers.

Er zijn **ook kortlopende trajecten**, het '**Speed Theatre**' waarin theatermakers iets onderzoeken en presenteren, wat later weer uitgewerkt zou kunnen worden.

Alliedrie de performers werken momenteel, naast het spelen in de grote producties, aan eigen onderzoeken. De lockdown periode heeft deze individuele initiatieven versterkt. Scott werkt aan een voorstelling over 'Tyranny of Teenpop', Simon aan een solo over Britney Spears en Sarah werkt samen met Alana Hoggart aan een bewegingstheater voorstelling, over haar motoriek en lichamelijke voorkomen en beleving van identiteit. Sarah en Alana breiden dit project uit met workshops, een immersieve versie (waarbij publiek participant wordt).

Hierop opper ik, dat zo'n project mij ook relevant lijkt om door onze eigen studenten te laten ervaren. Ik vraag: is het mogelijk dat jullie **op ArteZ** zouden langskomen, wanneer jullie een volgende keer in Europa op tournee zijn? Er wordt enthousiast op gereageerd, verder worden we doorverwezen naar **Tim Stitz**, om deze verzoeken op te pikken.

Ik vraag door naar hun werk op theaterscholen, met theaterstudenten. Als antwoord horen we dat Back to Back vooral **educatieve projecten heeft in communities**. Een succesvolle vorm is waarbij complete **gezinnen** deelnemen aan een project, omdat dan alle gezinsleden betrokken worden bij bespreekbaar maken van thematiek en bij de zichtbaarheid van talenten van mensen met een beperking. Laten zien: mensen met een beperking kunnen theatermaker worden. Er zijn ook stage-plekken die juist door mensen met een verstandelijke beperking worden ingevuld, zoals in het film-project 'Shadow', geïnspireerd op de voorstelling. (Mijn vraag naar wisselwerking met specifiek theaterstudenten wordt niet helemaal opgepikt.) Er wordt benadrukt dat er bij ieder project kunstenaars zonder beperking betrokken worden, die dan op hun beurt ook weer vaak nieuwe projecten ontwikkelen (met ook spelers met een beperking).

Focus is bij het betrekken van **stagiaires: mensen met beperking kans geven** hun talenten te ontdekken en erkennen.

Over de doelstellingen vertelt Erin: in de beginperiode van het gezelschap vroeg de CEO van Back to Back wat de spelers zelf wilden bereiken. Het antwoord: we willen **zoveel mogelijk spelen** in theater en we willen **heel veel reizen**, ook in Europa en verder. Dat is waar Back to Back zich van begin af aan op richtte. Daar is de doelstelling bijgekomen: mensen met een beperking zichtbaar maken, door **representatie** in de theaterwereld (en ook op film en tv). Back to Back wil een rolmodel tonen van spelers die niet slechts sporadisch gecast worden in een clichérol van de gehandicapte, maar voorstellingen maken die ze zelf willen maken, waarin ze zich over hun eigen fascinaties kunnen uitspreken.

Kernwoord, wanneer we praten over het werkproces, is: **trust**. De spelers werken in een vast ensemble en hebben een lange geschiedenis met werken met Bruce Gladwin en met elkaar. Het

vaste ensemble zoekt steeds samenwerkingen met andere kunstenaars en gastacteurs, maar de groep werkt al zo lang samen dat er vertrouwen is, waardoor de acteurs zichzelf durven te laten zien. Daniel Schlusser omschrijft het als een **acteer methode: voortdurend werken vanuit openheid voor nieuwe ideeën, ontvankelijk voor impulsen, geen vastgelegde patronen.** (Hierbij moet ik denken aan de term 'Dignity of Risk', die ik gelezen had in het boek over Back to Back. 'We're People Who Do Shows', Grehan/Eckersall, 2013.)

Over financiën: Back to Back krijgt middelen zowel uit cultuursubsidies als via zorgbudgetten, van donoren en vanuit de recettes van de festivals, speelplekken.

Bij Back to Back geldt dat alle medewerkers **volwaardig betaald** krijgen. (In tegenstelling tot de meeste bedrijven in Australië, waar mensen met een beperking veel minder betaald krijgen, een deel van hun werk niet vergoed krijgen.)

Als ik het samenvat:

Wat Back to Back wil:

- voorstellingen maken, zoveel mogelijk spelen
- over de hele wereld reizen, vooral Europa
- we initiëren /ondersteunen waar mogelijk nieuwe projecten met makers met een beperking
- zichtbaarheid van mensen met een beperking vergroten, representatie vergroten

Over de werkwijze:

- Back to Back werkt met twee versnellingen: lange trajecten van open onderzoek naar materiaal en daarnaast 'Speed Theatre' om een theatraal idee uit te proberen.
- Back to Back werkt jarenlang met vast ensemble en blijft voorstellingen jarenlang doorspelen.
- Gastspelers en theatermakers worden betrokken bij projecten, hieruit vloeien ook nieuwe initiatieven voort

Over educatie:

- richt zich op communities, complete gezinnen om vooroordelen over beperkingen te doorbreken of bespreekbaar te maken
- stagiaires met een beperking krijgen kansen om hun talenten te ontdekken/ontwikkelen